

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
School Administration for Promoting Life and Career Skills of Students in
Opportunity Expansion Schools Under the Buriram Primary Educational
Service Area Office 2.

วีรยา กำลังสง^{1*}, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์², และ ทรงเดช สอนใจ³

Weeraya Kamlangangsa¹, Nawaratwadee Chinacarawat², and Songdet Sonjai³

¹⁻³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, Faculty of Education Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : Bam0645730224@gmail.com

DOI : 10.14456/jasrru.2025.28

Received : April 10, 2025; Revised : May 9, 2025; Accepted : May 10, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น 2) ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 3) ประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 79 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์แบบมาตราส่วนประมาณค่า ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 40 คน สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) มากที่สุด คือ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
2. แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ได้จำนวน 19 แนวทาง
3. ผลการประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords) : การบริหารสถานศึกษา, ทักษะชีวิตและอาชีพ, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Citation : Kamlangangsa, W., Chinacarawat, C., & Sonjai, S. (2025). School Administration for Promoting Life and Career Skills of Students in Opportunity Expansion Schools Under the Buriram Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

Abstract

This research aimed to : 1) examine the current and desirable , conditions and priority of needs related to the school administration for promoting life and career skills among students in opportunity expansion schools; 2) examine the school administration guidelines to enhance students' life and career skills; and 3) evaluate the effectiveness of these guidelines in opportunity expansion schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 2. The study focused on 79 opportunity expansion schools, with a total of 316 respondents. The research instruments included questionnaires assessing the current and desirable conditions, as well as a rating scale to evaluate the proposed school administration guidelines. In-depth interviews were conducted with 12 experts using an in – depth interview to assess the appropriateness, and feasibility of the guidelines. Additionally, 40 key stakeholders participated in the evaluation process. Data analysis was performed using percentage, mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI_{modified}), with results presented in tables and content analysis.

The findings revealed that:

1. The current and desirable conditions of school administration were rated highly, with the most significant Priority Needs Index (PNI_{modified}) identified : social and cross-cultural learning skills.
2. A total of 19 school administration guidelines were identified to promote life and career skills among students.
3. The evaluation of these guidelines demonstrated their high suitability and feasibility for implementation

Keywords : School Administration, Life and Career Skills, Opportunity Expansion Schools

บทนำ (Introduction)

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงพระราชทานพระบรมราโชบายด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ว่าการศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้ 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง - มีคุณธรรม 3) มีงานทำ มีอาชีพ 4) การเป็นพลเมืองดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้กำหนดนโยบายและจุดเน้น นโยบายที่ 4 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา และหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีสุนทรโวหาร (ภู่) (Modular System) การขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และยกระดับกำลังคนตามกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน และมาตรฐานสากล การพัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ โดยการ Re-Skill Up-skill และ New skill สร้างช่องทางอาชีพที่หลากหลายให้

Citation : วีรยา กำลังสง่า, นวรัตน์ ชินอัครวัฒน์, และ ทรงเดช สอนใจ. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

ครอบคลุมกลุ่มผู้เรียนทุกเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์ข้อหนึ่ง คือ เพื่อให้คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย โดยนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสาธารณะ และสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การรายงานจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า การจัดการศึกษาด้านทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ได้แก่ 1) บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอตามกรอบอัตรากำลัง 2) บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางส่วนยังขาดทักษะในสายงานที่รับผิดชอบ 3) ข้าราชการครูมีภาระงานอื่นๆ มาก ทำให้ต้องออกนอกห้องเรียน 4) ข้าราชการครูบางส่วนขาดทักษะในการทำงาน การจัดการเรียนการสอนที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงโลกยุคปัจจุบัน และไม่ปรับทัศนคติ 5) การส่งเสริม สนับสนุน นักเรียนให้มีทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำอย่างมีคุณภาพยังไม่ทั่วถึง 6) หลักสูตรยังไม่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง 7) นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อยและขาดความต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2566) และนอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียนในเรื่องการมีส่วนร่วม คือ ผู้ปกครอง ชุมชน ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการจัดการศึกษา ขาดความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ (พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์, 2566) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กล่าวถึง เรื่องการประกอบอาชีพไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักการและแนวทางการดำเนินการของ Career Education ที่มีการปรับมาจากอาชีวศึกษามาเป็น การศึกษาเพื่อประกอบอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อใช้เป็นรูปแบบการเรียนการสอนสำหรับบุคคลที่จบการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ไม่ได้ศึกษาต่อ เพราะต้องการงานเพื่อเลี้ยงชีพจึงจัดระบบการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับหลักสูตรเตรียมอาชีวศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน เนื้อหา หรือ สาขาวิชาที่จัดเตรียมไว้ให้กับผู้เรียน โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน (Mustafa Dogru, 2022)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เน้นการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะด้านอาชีพและการดำเนินชีวิต ให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนโดยการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่ในสังกัด เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวนบุคลากร ทรัพยากร มีจำกัด จึงส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

ส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักอาชีพ และให้นักเรียนสามารถต่อยอดพัฒนาตนเองเพื่อการเข้าสู่อาชีพในอนาคตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
3. เพื่อประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

องค์ประกอบของทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวไว้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน ในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ พร้อมทั้งพฤติกรรมที่คาดหวังและตัวชี้วัดทักษะชีวิตในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้ความถนัดความสามารถจุดเด่นจุดด้อยของตนเองเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคลรู้จักตนเองยอมรับเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่นมีเป้าหมายชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูลข่าวสารปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้องรับรู้ปัญหาสาเหตุของปัญหาหาทางเลือกและตัดสินใจในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคลรู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียดรู้วิธีผ่อนคลายหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ไปในทางที่ดี

องค์ประกอบที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจ มุมมองอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเองรับรู้ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่นวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างสัมพันธภาพที่ดีสร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะอาชีพและทักษะชีวิตนั้นจะต้องเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาหรืออนุบาลไปจนถึง ม. 6 และมหาวิทยาลัยโดยเรียนตามพัฒนาการของสมอง ครูจะต้องเรียนรู้วิธีการออกแบบการเรียนรู้แบบ PBL ให้แก่ศิษย์แต่ละกลุ่มอายุและตามพัฒนาการของสมองเด็กแต่ละคนเพราะ

Citation : วีรยา กำลังสง่า, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ ทรงเดช สอนใจ. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ

ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(3), 89-106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

ทักษะกลุ่มนี้สอนไม่ได้เด็กต้องเรียนเองและครูยังต้องทำงานหนักขึ้นในการคิดค้นหาวิธีออกแบบการเรียนรู้
วิธีกระตุ้นและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของทีมงานและศิษย์

พรทิพย์ ศิริภัทราชัย (2556) ได้กล่าวว่า ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีจุดเริ่มต้นมาจากการ
ประชุมร่วมกันของนักวิชาการหลากหลายสาขาในสหรัฐอเมริกาประชุมร่วมกันโดยรัฐบาลต้องการพัฒนา
คุณภาพประชากรประเทศเพื่อยกระดับขีดความสามารถของประเทศกับนานาชาติและ ต้องการให้ประชากร
นั้นมีคุณภาพและศักยภาพในสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างรวดเร็วทั้งนี้
องค์ประกอบในด้านต่างๆ ที่ควรเกิดขึ้นในผู้เรียนจากการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ความรู้ทักษะ
ความเชี่ยวชาญ

Partnership for 21st Century Skills (2009) กล่าวว่า ทักษะชีวิตและการทำงาน ในการดำรงชีวิต
และในการทำงานนั้นไม่เพียงต้องการคนที่มีความรู้ความสามารถในเนื้อหาความรู้ หรือทักษะการคิดเท่านั้น
หากแต่ยังต้องการผู้ที่สามารถทำงานในบริบทที่มีความซับซ้อนมากขึ้นอีกด้วย ทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ความ
ยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความคิดริเริ่มและการขึ้นนำตนเอง ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้
ข้ามวัฒนธรรม การเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิด ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2557) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายสำคัญประการหนึ่ง
สำหรับการพัฒนานักศึกษาคือการสร้างบัณฑิตที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ ดังนั้นผลการ
เรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพ การ
ทำงานในทุกวันนี้จำเป็นต้องมีทักษะการคิดและองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้นมากมาย ความสามารถในการทำงาน
ในยุคที่แข่งขันกันด้านข้อมูลข่าวสารและการดำรงชีวิตที่มีความซับซ้อนให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นที่
นักศึกษาต้องใส่ใจอย่างเคร่งครัดในการพัฒนาทักษะชีวิตต่อไปนี้ให้เพียงพอ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและ
ความสามารถในการปรับตัว การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเองได้ ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม
การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของทักษะชีวิตและอาชีพของของนักการศึกษาหลายท่าน
ดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เป็นองค์ประกอบ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักเรียน

องค์ประกอบทักษะชีวิตและอาชีพ	กระทรวงศึกษาธิการ (2551)	วิจารณ์ พานิช (2555)	พรทิพย์ ศิริภัทรชัย (2556)	อนุชา โสภานุตร (2556)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (2557)	ชนิดดา เทียนฤกษ์ (2557)	ประวิทย์ รักษาแสง (2557)	พงษ์ศักดิ์ดา นามประมา (2557)	เยาวเรศ ภักดีจิตร (2557)	สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย (2557)	สุนทร คล้ายอ่ำ (2558)	อรุณรัตน์ บำรุงจิตร (2558)	Goodship (2001)	Pamership (2014)	World Economic Forum (2020)	ความถี่	ร้อยละ	องค์ประกอบที่ต้องการศึกษา
1. ทักษะการแก้ปัญหา	✓														✓	2	12.50	
2. ทักษะคุณภาพงานในภาพรวม	✓														✓	2	12.50	
3. ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	✓														✓	2	12.50	
4. ทักษะการสื่อสาร	✓															1	6.25	
5. ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน												✓				1	6.25	
6. ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		12	75	✓
7. ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้ริเริ่ม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		12	75	✓
8. ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		12	75	✓
9. ทักษะความมีประสิทธิภาพสูงและความรับผิดชอบตรวจสอบได้	✓			✓												2	12.50	
10. ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		12	75	✓
11. ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด			✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓		10	62.50	✓

จากตารางที่ 1 จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับทักษะชีวิตและอาชีพ จึงสรุปความถี่ตั้งแต่ ร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้ผลการสังเคราะห์จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้ริเริ่ม 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 4) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการวิจัยต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปนัดดา นกแก้ว (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ด้านทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการเพิ่มผลผลิตและความรู้รับผิด และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ ด้านความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง และ 2) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ควรส่งเสริมนักเรียนในด้านที่นักเรียนสนใจให้รู้จักตนเอง พัฒนาทักษะความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเองอย่าง

Citation : วีรยา กำลังสง่า, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ ทรงเดช สอนใจ. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ

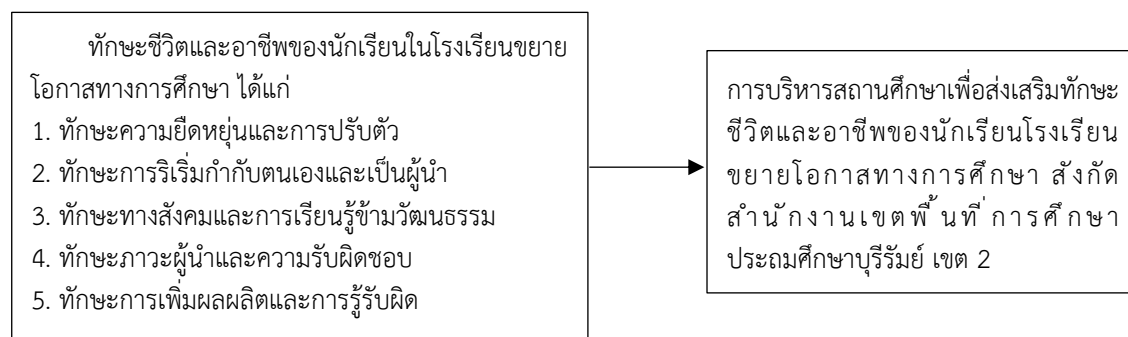
ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

ต่อเนื่อง ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการเข้าสังคม ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักเรียนรู้ถึงการเพิ่มผลผลิตให้มีคุณภาพในสังคมมุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านทั้งความรู้ ทักษะ อารมณ์ให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อตนเองเห็นคุณค่าในตนเอง และรู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ส่งเสริมการมีคุณธรรมความรับผิดชอบ ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นซึ่งเป็นพื้นฐานของผู้นำ

Sulistyaningsih (2019) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำทักษะศตวรรษที่ 21 ไปใช้เป็นกรอบการเรียนรู้ใหม่เพื่อผลลัพธ์ของทักษะอาชีพและชีวิตของนักเรียน คำถามข้อที่ 1) เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาและเชิงคุณภาพ คำถามวิจัยที่ 2) เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณจากการสังเกตของผู้วิจัย โดยการจัดโปรแกรมทักษะอาชีพและชีวิต (Career and Life Skills Program) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของ MA NU Walisongo Sidoarjo ทักษะอาชีพและทักษะชีวิตประกอบด้วยทักษะ 5 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว 2) ความคิดริเริ่มและทักษะการกำกับตนเอง 3) ทักษะทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม 4) ทักษะการผลิตและความรับผิดชอบ และ 5) ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ

Mustafa Dogru (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา การพัฒนาเพื่อวัดทักษะชีวิตและทักษะอาชีพของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งพิจารณาภายในบริบทของทักษะศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย 4 ทักษะ ดังนี้ 1) ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) การเป็นผู้ประกอบการและการจัดการตนเอง 3) ความสามารถในการผลิตและความรับผิดชอบ และ 4) ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

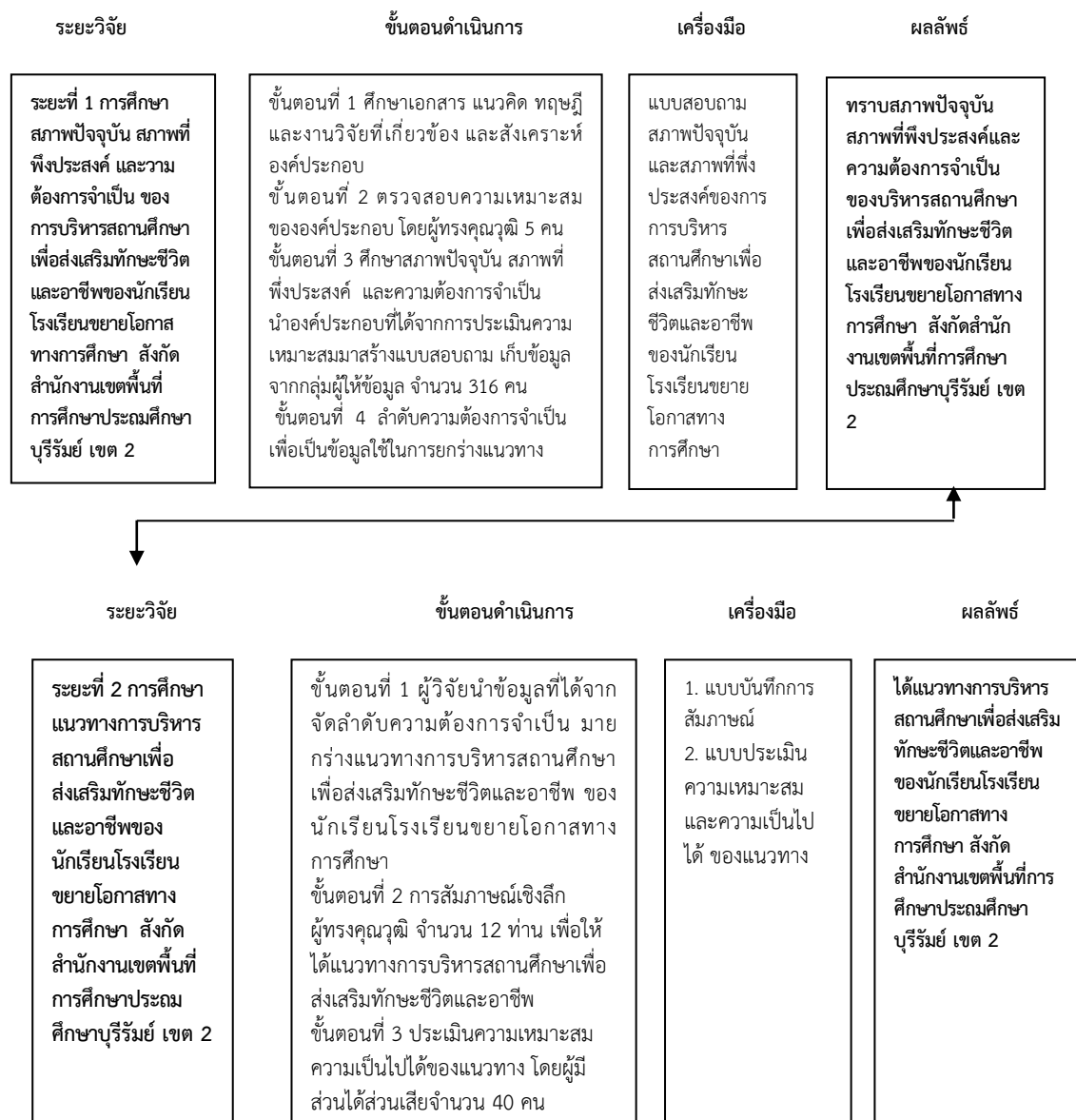

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) มีวิธีดำเนินการวิจัย แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนผังวิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 79 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูแนะแนว รวมทั้งสิ้น จำนวน 316 คน

Citation : วีรยา กำลังสง่า, นวรัตน์วี ชินอัครวัฒน์, และ ทรงเดช สอนใจ. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ

ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้กรอบแนวคิดการวิจัยจากการสังเคราะห์องค์ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว 2) ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้นำ 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม 4) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 5) ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ มีคำถามจำนวน 48 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert

3.2 แบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มีคำถามจำนวน 48 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert มีค่า IOC ระหว่าง .80 ถึง 1.00 จำนวน 48 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อ

3.4 แบบประเมินความเหมาะสมของแนวทาง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ

4. วิธีการเก็บข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย 2) ส่งแบบสอบถามไปกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 316 คน ในรูปแบบเอกสารและรูปแบบออนไลน์ (Google Form) ผ่านระบบ AMSS (Education Area Management Support System) การเก็บข้อมูลไม่เปิดเผยชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม

แปลผลโดยนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเป็นช่วงตามค่าคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 116-117) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 มีสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 มีสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 มีสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 มีสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 มีสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling ซึ่งผู้วิจัยได้ขอความยินยอมจากผู้สัมภาษณ์ในการเผยแพร่บทสัมภาษณ์ในการศึกษาแนวทาง

4.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ และครูแนะแนว

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่นำมาใช้

ผู้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Excell และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย (Research Results)

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น โดยรวม

ที่	การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
		μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล	PNI	ลำดับ
1	ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว	3.68	0.90	มาก	4.41	0.67	มาก	0.198	2
2	ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและการเป็นผู้นำ	3.72	0.85	มาก	4.45	0.62	มาก	0.196	3
3	ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	3.71	0.85	มาก	4.45	0.63	มาก	0.199	1
4	ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	4.02	0.70	มาก	4.41	0.38	มาก	0.097	5
5	ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด	3.87	0.74	มาก	4.46	0.37	มาก	0.152	4
โดยรวม		3.80	0.81	มาก	4.44	0.53	มาก	0.168	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.80$, $\sigma = 0.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกทักษะ ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($\mu = 4.02$, $\sigma = 0.70$) รองลงมา คือ ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.74$) ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\mu = 3.68$, $\sigma = 0.90$)

สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกทักษะ ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ($\mu = 4.46$, $\sigma = 0.37$) รองลงมา คือ ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและการเป็นผู้นำ ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.62$) ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.38$)

ลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ($PNI_{modified} = 0.199$) 2) ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($PNI_{modified} = 0.198$) 3) ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและการเป็นผู้นำ ($PNI_{modified} = 0.196$) 4) ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ($PNI_{modified} = 0.152$) และ 5) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($PNI_{modified} = 0.097$) ตามลำดับ

Citation : วีรยา กำลังสง่า, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ ทรงเดช สอนใจ. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ผู้วิจัยได้ร่างแนวทางโดยใช้ค่า (PNI_{modified}) สูง 3 อันดับแรกในแต่ละทักษะเป็นข้อคำถามดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 ท่าน วิเคราะห์เชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ สรุปได้แนวทาง จำนวน 19 แนวทาง ดังนี้

1. ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ประกอบด้วย 4 แนวทาง
 - 1.1 สถานศึกษาบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างโรงเรียน ชุมชนอย่างต่อเนื่อง
 - 1.2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม และเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย
 - 1.3 สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม
 - 1.4 สถานศึกษาและครูผู้สอนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร
2. ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว ประกอบด้วย 4 แนวทาง
 - 2.1 สถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นรองรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของชุมชน
 - 2.2 สถานศึกษาจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง มีรูปแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม
 - 2.3 บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
 - 2.4 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูอบรมเพื่อพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มทักษะและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้
3. ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้นำ ประกอบด้วย 3 แนวทาง
 - 3.1 สถานศึกษาสนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างภาวะผู้นำและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้นักเรียนมีอิสระในการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เช่น กิจกรรมสภานักเรียน โครงการ YC
 - 3.2 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้แก่ นักเรียนจัดให้มีการศึกษาแหล่งเรียนรู้
 - 3.3 ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อถ่ายทอดสู่นักเรียนผ่านการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบอย่างมีคุณภาพ
4. ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ประกอบด้วย 5 แนวทาง
 - 4.1 สถานศึกษาปลูกฝังวินัยและความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานผ่านกิจกรรมจิตอาสาและการมีส่วนร่วมของนักเรียน
 - 4.2 สถานศึกษากำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม
 - 4.3 สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการและสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านอาชีพ
 - 4.4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตามและการประเมินผล

Citation : Kamlanganga, W., Chinacarawat, C., & Sonjai, S. (2025). School Administration for Promoting Life and Career Skills of Students in Opportunity Expansion Schools Under the Buriram Primary Educational Service Area Office
2. Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.28>

4.5 ผู้บริหารจัดการให้ครูได้เข้ารับการอบรม ศึกษางานเพื่อเพิ่มทักษะให้เชี่ยวชาญยิ่งขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5. ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ประกอบด้วย 3 แนวทาง

5.1 สถานศึกษาสนับสนุนให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำและผู้ตาม ปลุกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบผ่านการมอบหมายงาน และการทำโครงการอย่างเป็นขั้นตอนมีความหลากหลายและเหมาะสม เช่น กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี

5.2 ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรม พัฒนานตนเองให้เป็นต้นแบบภาวะผู้นำและความรับผิดชอบเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์และความรู้ให้แก่ักเรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน

5.3 สถานศึกษาจัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลภาวะความเป็นผู้นำของนักเรียน
ระยะที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน
ผู้วิจัยนำแนวทางที่ได้ไปประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 40 คน สรุปผล แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การประเมินแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน
โดยรวมและรายด้าน

ที่	แนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม	4.64	0.24	มากที่สุด	4.58	0.28	มากที่สุด
2	ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว	4.70	0.48	มากที่สุด	4.57	0.52	มากที่สุด
3	ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้นำ	4.69	0.46	มากที่สุด	4.63	0.51	มากที่สุด
4	ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด	4.61	0.20	มากที่สุด	4.55	0.23	มากที่สุด
5	ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	4.71	0.34	มากที่สุด	4.66	0.36	มากที่สุด
รวมทั้งหมด		4.67	0.34	มากที่สุด	4.60	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.34) 2) ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.48) 3) ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.46) 4) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.24) 5) ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.20) ตามลำดับ

ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.34) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.36) 2) ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. =

0.51) 3) ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.28) 4) ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52) 5) ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.23)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) พบว่า มีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้นำ ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ องค์ประกอบสำคัญที่จำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่ผู้คนจากหลากหลายวัฒนธรรมต้องมีปฏิสัมพันธ์กันอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษา การทำงาน หรือการใช้ชีวิตประจำวัน นักเรียนจึงมีความจำเป็นในการส่งเสริมทักษะด้านนี้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา นกแก้ว (2564) พบว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด ด้านความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ ด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และทักษะความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเอง อยู่ในระดับต่ำที่สุด

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ 12 ท่าน จาก 5 องค์ประกอบ ได้จำนวน 19 แนวทาง ดังนี้

2.1 ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม พบว่า สถานศึกษาบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างโรงเรียน ชุมชนอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมและเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม และครูผู้สอนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Trilling and Fadel (2009) ที่เสนอว่าทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการทำงานในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย การบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ การส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาณี พานิช (2555) ที่เสนอว่าการพัฒนาทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ควรเน้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมบริการสังคม (Service Learning) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจสังคมอย่างลึกซึ้ง การบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือและการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

2.2 ทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัว พบว่า สถานศึกษาปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีความยืดหยุ่นรองรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของชุมชน จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง มีรูปแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม บุคลากรในสถานศึกษา

Citation : Kamlangsa, W., Chinacarat, C., & Sonjai, S. (2025). School Administration for Promoting Life and Career Skills of Students in Opportunity Expansion Schools Under the Buriram Primary Educational Service Area Office 2. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasru.2025.28>

ร่วมกันกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูอบรมเพื่อพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มทักษะและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรคือหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาโดยเฉพาะความยืดหยุ่นของหลักสูตรที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในปัจจุบัน เพื่อให้ครอบคลุมกับความต้องการและสนใจของผู้เรียน สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อความก้าวหน้าได้ตลอดเวลาสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา นกแก้ว (2564) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว นักเรียนควรมีการฝึกฝนทักษะชีวิตให้มากขึ้น ควรส่งเสริมนักเรียนในด้านที่นักเรียนสนใจ ให้รู้จักตนเองว่าชอบอะไร เพื่อจะได้พัฒนาเด็กให้มีความรู้ความสามารถด้านนั้น เพื่อการพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน

2.3 ทักษะการริเริ่มกำกับตนเองและเป็นผู้นำ พบว่า สถานศึกษาสนับสนุนกิจกรรมที่เสริมสร้างภาวะผู้นำและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนให้นักเรียนมีอิสระในการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตัวเอง เช่น กิจกรรมสภานักเรียน โครงการ YC สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรอาชีพระยะสั้นให้แก่นักเรียน จัดให้มีการศึกษาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อถ่ายทอดสู่นักเรียนผ่านการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับสมชาย รัตนทองคำ (2563) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสภานักเรียนและโครงการช่วยพัฒนาทักษะการริเริ่มและภาวะผู้นำของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ทักษะการเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิด พบว่า สถานศึกษาปลูกฝังวินัยและความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานผ่านกิจกรรมจิตอาสาและการมีส่วนร่วมของนักเรียน กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการและสถาบันอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านอาชีพ มีการกำกับติดตามและการประเมินผล ผู้บริหารจัดให้ครูได้เข้ารับการอบรม ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มทักษะให้เชี่ยวชาญยิ่งขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ Partnership for 21st Century Skills (2009) ที่เน้นความสำคัญของความรับผิดชอบต่อการทำงานและการผลิตผลงานที่มีคุณภาพ การปลูกฝังวินัยและความรับผิดชอบต่อผ่านกิจกรรมจิตอาสาตามที่เสนอในแนวทางนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Janis Jewell Miles (2014) เสนอว่า ผู้เรียนมีการเตรียมความพร้อม มีทักษะในการทำงานไม่ว่าจะมีประสบการณ์กี่ปีตามการ จัดการหลักสูตรการเรียนการสอน ผลลัพธ์ของการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ความคืบหน้าของผู้เรียนสู่แนวคิดทักษะศตวรรษที่ 21 ภายในห้องเรียน ครูผู้สอนต้องให้ความรู้การเรียนรู้ของนักเรียน และแทรก ทักษะให้มีความสำคัญของทักษะอย่างต่อเนื่อง

2.5 ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อ พบว่า สถานศึกษาสนับสนุนให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำและผู้ตาม ปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อผ่านการทำโครงการอย่างเป็นขั้นตอนมีความหลากหลายและเหมาะสม ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองให้เป็นต้นแบบภาวะผู้นำและความรับผิดชอบต่อถ่ายทอดประสบการณ์ และความรู้ให้แก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาจัดให้มีระบบติดตามและประเมินผล ภาวะความเป็นผู้นำของนักเรียน นักเรียน สอดคล้องกับ ของ Partnership for 21st Century Skills

Citation : วีรยา กำลังสง่า, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ ทรงเดช สอนใจ. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

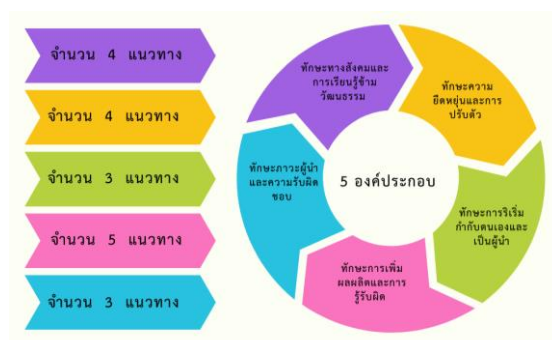
(2009) ที่เน้นความสำคัญของความรับผิดชอบในการทำงานและการผลิตผลงานที่มีคุณภาพ การปลูกฝังวินัย และความรับผิดชอบผ่านกิจกรรมจิตอาสา สอดคล้องกับผลการวิจัยของปนัดดา นกแก้ว (2564) ได้วิจัย เรื่อง ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ ที่เสนอแนวทางพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพโดยส่งเสริมการมีคุณธรรมความรับผิดชอบและการยอมรับฟัง ความคิดผู้อื่นซึ่งเป็นพื้นฐานของผู้ผู้นำ

3.2 ผลการประเมินระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ของแนวทางการบริหารดังกล่าวสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ในหลายมิติ สามารถอธิบายได้ดังนี้ แนวทางการบริหารมีความเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของ โรงเรียนขยายโอกาส มีความเหมาะสมด้านกระบวนการ และการนำไปใช้ในบริบทจริง สอดคล้องกับ นโยบายการศึกษาเชิงคุณภาพ และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสอย่าง มีประสิทธิภาพ แนวทางมีความยืดหยุ่นสามารถนำไปปรับใช้ได้โรงเรียนขยายโอกาสในขนาดที่ต่างกัน ตามความพร้อมของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน มีกระบวนการส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาส ฝึกฝนทักษะชีวิตจริง และสามารถประกอบอาชีพได้ในอนาคต เป็นแนวทางที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบท ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ความรู้ใหม่ (New Knowledge)

การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 19 แนวทางย่อย โดยแนวทางมีความเหมาะสม และสามารถ นำไปใช้ได้จริง มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของโรงเรียนและชุมชนรวมถึง ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำแนวทางที่ศึกษาไปเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายเพื่อ ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความ ยืดหยุ่นเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของ ครูผู้สอนที่มีความหลากหลาย กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้พัฒนาทักษะในด้านต่างๆตาม ความสนใจของผู้เรียน โดยการอาศัยสถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการและ สถาบันอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านอาชีพ และการอบรมพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะ ใหม่ๆวิธีการสอนที่กระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาทักษะต่างๆได้เต็มศักยภาพ แสดง แนวทาง ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงแนวทางการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน

Citation : Kamlanganga, W., Chinacarawat, C., & Sonjai, S. (2025). School Administration for Promoting Life and Career

Skills of Students in Opportunity Expansion Schools Under the Buriram Primary Educational Service Area Office
2. Journal of Academic Surindra Rajabhat, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และทักษะที่มีความต้องการในการส่งเสริมที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ดังนั้นสถานศึกษาบูรณาการกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างโรงเรียน ชุมชนอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้ครูและนักเรียนมีความเข้าใจและเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม และเรียนรู้วัฒนธรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาและบำเพ็ญประโยชน์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม พัฒนาทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาไปวางแผนในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเองได้

1.3 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ โดยสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีบทบาทเป็นผู้นำและผู้ตาม ปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบผ่านการมอบหมายงาน สถานศึกษาจัดให้มีระบบติดตามและประเมินผลภาวะความเป็นผู้นำของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.2 ควรศึกษาแนวทางบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพาสตูลภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *นโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. <https://ops.moe.go.th/policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024/>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุริยวิสาสน์.
- ปนัดดา นกแก้ว. (2564). *ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี].
- ณรงค์ อภัยใจ. (2560). *รูปแบบการบริหารจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาส โรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่].

- พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์. (2566). รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา [วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- พรทิพย์ ศิริภักตราชัย. (2556). “STEM Education กับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21”. *วารสารนักบริหาร*. ฉ. 33(2), 49-56.
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (2557). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่*. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570)*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *สภาวะการศึกษาไทย ปี2560/2561 ฐานข้อมูลกับการบรรลุตามเป้าหมายแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ : 21 เซ็นจูรี่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *แนวทางการดำเนินงานโครงการน้อมนำพระราชโอบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชการที่ 10สู่การปฏิบัติ*. <https://shorturl.asia/DY043>.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2563). *การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ: แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Janis Jewell Miles. (2014). *Preparing Students with 21" Century Skills : Educator Training And Preparedness to Integrate into Curriculum* [Doctoral Dissertation, Edgewood College].
- Mustafa Dogru. (2022). Development Of Life And Career Skills Scale For University Students. *Asian Journal of Contemporary Education*. 6 (1) : 30 - 43. <https://archive.aessweb.com/index.php/5052/article/view/4425>.
- Partnership for 21st Century Skills. (2009). *Framework for 21st Century Learning*. Washington, DC : Author.
- Sulistyaningsih (2019). The Implementation of 21st Century Skills As The Learning Paradigm To The Result of Student's Career and Life Skills. *Journal of Magister Scientiae* , 46 , 228-237. <https://scispace.com/pdf/the-implementation-of-21-st-century-skills-as-the-new-34wp34ec0t.pdf>
- Trilling, B., & Fadel, C. (2009). *21st Century Skills : Learning for Life in Our Times*. San Francisco, CA : Jossey-Bass.

Citation : วีรยา กำลังสง่า, นวรัตน์วดี ชินอัครวัฒน์, และ ทรงเดช สอนใจ. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพ
ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วารสารราชภัฏ
สุรินทร์วิชาการ, 3(3), 89–106. <https://doi.org/10.14456/jasrru.2025.28>

